

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 52 • Perjantaina 30. joulukuuta 2005

56. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Mellilän Karjalaiset ry 60 vuotta

Elsa Lankinen oli saapunut juhlaan tapaamaan tuttuja. Hänellä oli saattajina kaksi poikaa ja pojanpoika. Taustalla Leo Lankinen.

Salme Hongisto lauloi Evakonlaulun. Häntä säesti aviomies Veikko.

Mellilän vanhustentalon päiväkeskukseen oli sunnuntaina 18.12. saapunut nelisenkymmentä ihmistä juhlimaan Mellilän Karjalaiset ry:n kuusikymmenvuotista taivalta. Juhla alettiin – totta kai – Karjalaisien laululla. Laulut säesti pianolla Tuomas Lankinen.

Tervehdyssanat lausui yhdistyksen puheenjohtaja Martti Meskanen. Hän toivotti kaikki vielä yhteisestikin tervetulleiksi. Kun olimme laulaneet yhteisesti Joulu on taas, saimme nauttia makoisaa riisipuuroa ja sekahedelmäsoppaa.

Yhdessä laulettu En etsi valtaa loistoa – laulun jälkeen Sirkka Lukka lausui

koskettavia runoja. Salme Hongisto lauloi miehensä Veikko Hongiston hanurin säestyksellä Veikko Lavin Evakonlaulun.

Yhdistyksen entinen puheenjohtaja Arvi Heinonen oli kirjoittanut 60-vuotishistoriikin nimeltään Muistelmia kuudelta vuosikymmeneltä. Hän esitteli historiikin, mutta ei lukenut sitä, sillä se jaettiin juhlan päätteeksi kaikille läsnä olleille. Mellilän Seudun Osuuspankki, Mellilän kunta ja seurakunta olivat avustaneet yhdistystä niin, että historiikki saatiin julkaistavan monisteen muotoon. Se julkaistaan myös myöhemmin Kurkijokelaisessa.

Mainittakoon, että ensimmäisessä johtokunnassa oli 15 jäsentä: puheenjohtaja Matti Ojalainen, varapuheenjohtaja Pekka Ristolainen, rahastonhoitaja Viljo Torikka, sihteeri Alina Pitkänen sekä jäsenet Hilja Asikainen, Antti Lankinen, Helmi Lankinen, Tuomas Jussilainen, Lahja Ojalainen, Amanda Raikka, Heikki Ristolainen, Hilja Ristolainen, Sulo Ristolainen, Antti Rouhiainen, Sanni Torikka ja Viljo Torikka.

Nykyinen johtokunta on 12-jäseninen. Siinä toimivat puheenjohtaja Martti Meskanen, varapuheenjohtaja Matti Ristolainen, sihteeri Sirkka Lukka, rahas-

tonhoitaja Kaarina Sikiö sekä jäsenet Anja Koskinen, Kerttu Lahtinen, Jorma Lankinen, Tuomas Lankinen, Eila Rantala, Aila Schwartz, Raimo Sikiö ja Keijo Torikka.

Evakot saapuivat

Melliläläinen Yrjö Holkeri oli kutsuttu muistelemaan, minkälaista oli olla vastaanottamassa ensin muolaalaisia ja sitten kurkijokelaisia evakkoja. Holkeri oli sitä mieltä, että karjalainen heimo on tuonut mukanaan elävyyttä.. Karjalaisien ansiosta muun muassa Lahden kaupunki on sellainen suurkaupunki kuin se nykyään on.

Sivuillamme
TÄNÄÄN mm.

Surun aikataulu	3
Karjalaseuran historiikki, osa 2	4
Haitarin tarina	5
Heikinmaa muistelee, osa 22	6
”Muusin hunttaus”	7
Vuoden 2006 Vihannes	8

Vuoden 2006 ensimmäiset Kurkijokelaiset ilmestyvät 13.1., 27.1., 10.2., 24.2., ...

**Loppiainen on perjantaina 6.1.
Asioida voi muina päivinä.**

Holkerikin oli huomannut, että karjalaiset ovat vilkkaampia ja sukurakkaampia kuin länsisuomalaiset. Hän kertoi tarinan länsisuomalaisesta miehestä, joka sanoi, että olisi mukavaa, jos hänellä olisi sukulaisia. Kun joku kysyi hänen veljestään, hän tokaisi, että on hänellä veli Turussa, ja luultavasti elossaikin, koska ei ole kuolinilmoitusta lehdessä näkynyt.

Yrjö Holkeri kertoi, miten karjalaiset olivat ihmetelleet, miksi Niinijokea kutsuttiin joeksi, kun se oli pieni oja. Olivat näet tottuneet Vuoksen kokoiseen jokeen. Myös Hevonlinnan järveä keuhuttiin Mellilässä kauniiksi keitaaksi. Karjalaiset ihmettelivät, mitä kaunista on pienessä synkässä vesikuopassa keskellä kangasta.

Myös ruokakulttuurien eroavuudet tulivat esille Holkerin muistelmissa. Kaurakiisselin erikoinen maku ei maistunut varsinaissuomalaisessa suussa, ja vastavuoroisesti piapossa Lahden kaupunki on sellainen suurkaupunki kuin se nykyään on.

Yhteisesti laulettu Maa on niin kaunis – laulun jälkeen oli vuorossa vapaa sana. Mellilän kunnanjohtaja Esko Rautiainen toi kunnan tervehdyksen juhlivalle seuralle. Myös Mellilän kirkkoherra Veikko Rantasalo onnitteli 60-vuotista kiitellen karjalaisien osuutta seurakunnan toiminnassa.

Karjalaisseurojen Varsinais-Suomen piirin puheenjohtaja Kaarlo Kojo onnitteli Mellilän Karjalaiset ry:tä piirin puolesta. Hän myös tsemppasi seuraa jatkamaan toimintaansa innokkaasti, sillä nuoremmille polville pitää jättää karjalaisuus perinnöksi. Siinä on vielä tehtävää.

Loppusanat lausui johtokunnan jäsen Tuomas Lankinen kiitellen kaikkia juhlaan osallistuneita. Hän siteerasi leikkisästi entistä saarnamiestä, joka oli aloittanut tilaisuuden ja käskinnyt loppusanojen lausujaa kiittelemään sitten heidät molemmat. Lopuksi laulettiin Varsinaissuomalaisten laulu, minkä jälkeen nautittiin syntymäpäiväkahvit.

Raija Hjelm

Mellilän Karjalaisten varapuheenjohtaja Matti Ristolainen vaimoineen. Vasemmalla historiikin kirjoittanut ja sen esitellyt Arvi Heinonen.

Yleisnäkymä juhlasalista. Edessä vasemmalla Yrjö Holkeri, joka muisteli, millaista oli olla vastaanottamassa Mellilään saapuvia karjalaisia.

30.12.2005

Parempaa Uutta Vuotta!

Vuosi on vaihtumassa, ja on jälleen tilinpäätösten aika. Mitä päättymässä olevana vuonna on tapahtunut, mitä tehty? Mitä sekä onnistumisista että epäonnistumisista voisi oppia? Jokainen varmaan-kin toivoo, että uusi vuosi olisi entistä parempi.

Vuosi 2005 on ollut surun vuosi. Koko kansakunta on yrittänyt toipua vuosi sitten tapaninpäivänä tapahtuneesta tsunamin aiheuttamasta katastrofista. Olemme oppineet uuden sanan. Ainakaan en olisi tiennyt vähän yli vuosi sitten, mitä sana tsunami tarkoittaa. Monet elävät aikaa ennen ja jälkeen tsunamin.

Kun vuosi sitten kirjoitin vuoden 2004 viimeisen Kurkijokelaisen pääkirjoitusta, luultiin, että Aasiassa olisi tsunamin seurauksena menehtynyt noin 100 000 ihmistä. Nyt me tiedämme, että uhreja oli kaikkiaan noin 230 000.

Aasiassa menehtyi yhteensä 178 suomalaista. Heistä on kotiin kuljetettu jo 171, mikä on uskomattoman suuri määrä. Nöyrinä voimme kiitellä raskasta tunnistustyötä tehneitä ja vielä tekeviä. On ihan käsittämätöntä, miten kukaan jaksaa tehdä sellaista työtä?

Eikä ollut kulunut kuukauttakaan tapaninpäivästä, kun täällä Loimaalla sattui hirveä autokolari, jos-

sa menehtyi kuusi vampulalaista nuorta ja yksi urjalalainen keski-ikäinen mies. Myös Vampulassa on vuonna 2005 yritetty toipua suuresta surusta. Kysymyksiä on lennellyt. Miksi niin nuoret? Miksi niin monta?

Vuosi jatkui, ja syksyllä läntisillä merillä syntyi hirmumyrsky toisensa perään. Kokonainen New Orleansin kaupunki evakuoitiin vesimassojen tieltä. Myös maanjäristykset vavahduttivat mantereitamme.

Pakistanissa sattui lokakuussa erittäin paha maanjäristys, jonka seurauksena telttamajoituksessa ilman kunnollista kotia on tälläkin hetkellä miljoonia ihmisiä. Kuivuus ja nälänhätä vaivaa Afrikassa.

Evakoiden määrä maailmassa sen kuin vain kasvaa. Monen evakon elinolot ovat erilaisilla leireillä erittäin huonot. Toivon mukaan me karjalaiset osaamme asettua heidän asemaansa ja toivon mukaan meillä on niin paljon hyvää tahtoa, että ainakin keräykseen annamme oman osamme.

Toivotan kaikille Kurkijokelaisen lukijoille Oi-kein Hyvää Alkavaa Vuotta 2006!

Raija Hjelm

”Vuosi vanha vaipui hautaan riemuineen ja murheineen. Ihmissydan puhkee nöyrään rukoukseen, kiitokseen. Oi, jos vuosi alkava oisi Luojan siunaama.”

Merkkipäivät

70 vuotta täyttää 2.1.2006 **Viljo Härkönen** (Alastaro). Entinen koti Kurkijoen Sorjossa. Syntymäpäivänään matkoilla.

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjäläseuran järjestämä **hengellinen tarinailta** ti 10.1. klo 18 Porissa, Tuomarink. 2. Mukana mm. Liisa Syrjä, Kari Paukkunen, virret säestää Mikko Orjala. Tervetuloa mukaan kaikki entiset ja uudet.

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiriin seuraava tapaaminen Karjalatalolla Helsingissä to 19.1. klo 18. Paikalle voi saapua klo 15 alkaen.

NIMIPÄIVÄT

pe 30.12.	Taavi, Taavetti, Daavid	ke 4.1. to 5.1. pe 6.1. la 7.1.	Ruut Lea, Leea Harri
la 31.12.	Sylvester, Silvo	su 8.1. ma 9.1.	Aku, August, Aukusti
su 1.1.	Uudenvuodenpäivä	ti 10.1. ke 11.1. to 12.1.	Titta, Hilppa Veijo, Veikko, Veikka, Veli Nyyrikki Kari, Karri Toini
ma 2.1. ti 3.1.	Aapeli Elmo, Elmer, Elmeri		

Sanan Voimaa

30.12. Kuinka kauniiksi tulee maa, kuinka ihanaksi! Maa tuottaa viljan ja viinin, nuorukaiset ja neidot kukoistavat. Sak. 9:17

31.12. Suuri on Jumala! Hän on Jumalamme ajasta aikaan. Hän johdattaa meitä ainaaan. Ps. 48:15

2006

- 1.1. Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona ja Sana oli Jumala. Joh. 1:1**
- 2.1. Kriste Herramme Jeesus Jumala meidän Isämme, joka on rakastanut meitä ja on armossaan antanut meille iankaikkisen lohdutuksen ja hyvän toivon, rohkaiskoot sydämiämme ja antakoot teille aina voimaa hyviin tekoihin ja puheisiin. 2. Tess. 2:16-17**
- 3.1. Minulla on taivaassa todistaja, hän on minun puolustajani korkeudessa. Job. 16:17**
- 4.1. Mutta sinun on armo, sinä annat anteeksi, että eläisimme sinun pelossa-si. Ps. 130:4**
- 5.1. Onnellisia ne, jotka saavat voimansa sinusta,**

ne, jotka kaipaavat pyhälle matkalle. Ps. 84:6

6.1. Nouse, loista kirkkaana, Jerusalem, sillä sinun valosi saapuu ja Herran kirkkaus koittaa sinun yllesi. Jes. 60:1

7.1. Niinpä sanon teille: Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. Luuk. 11:9

8.1. Jumalalta ei voi salata mitään. Kaikki, mikä on luotu, on avointa ja alastonta hänelle, jolle meidän on tehtävä tili. Hepr. 4:13

9.1. Älä pelkää ketään, sillä minä, Herra, olen sinun kansasi ja suojelen sinua. Jer. 1:8

10.1. Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä? 1. Kor. 3:16

11.1. Juuri sitä, mikä on kadonnut, Ihmisen Poika on tullut etsimään ja pelastamaan. Luuk. 19:10

12.1. Vaikka minun ruumiini ja sieluni nääntyvät, Jumala on kallioni, minun osani iankaikkisesti. Ps. 73:26

Hartaus
uudenvuodenaatoksi 31.12.

Avatusta ovesta

Asuin lapsuudessani kerrostalossa, jossa oli raskas ulko-ovi. Kesäaikaan ovi oli usein auki. Silloin saattoi leikkiä pihalla vailla huolen häivää. Sisään pääsi vaivattomasti milloin halusi. Huonolla säällä ja tietenkin talvella ovi oli suljettu. Sen avaaminen oli pienen ihmisen voimille haastava tehtävä. Useimmiten siinä onnistui, kun asetti toisen jalan ovenkarmia vasten ja ponnisti samalla, kun kädet vetivät ovenkahvasta. Toisinaan piti huudella vahvempia apuun.

Myöhemmin elämässä on tullut eteen monenlaisia ovia. Jotkut niistä ovat avautuneet helposti, toiset on vedetty nenän edestä kiinni. Joidenkin ovien sulkeutumista suremme kovastikin. Ne voivat olla pettymyksiä ihmissuhteissa, menetettyjä mahdollisuuksia tai seurauksia omista valinnoista.

Jossakin aukeaa kuitenkin toinen ovi, joskus vasta aikojen päästä. Jos suljettujen ovien kolkuttelu on tuonut meihin nöyryyttä, arvostamme avatusta ovesta loistavaa valoa. Sitähän niin kynnyksellä seistessämme kaipasimme. Ehkä huomaamme, että tästä tulikin mennä, vaikka kuvittelimme kulkuväylämme toisenlaiseksi.

Uusi vuosi on uusi, avattu ovi. Oviaukosta emme näe vielä kauas, mutta mielellämme kurkistaisimme tulevaan. Siksi valamme leikkimielellä tai vähän tosissaankin uuden vuoden tinoja ja tutkimme tulevan vuoden tapahtumia syntyneistä tinahahmoista. Niistä heijastuvat takaisin omat unelmamme, odotuksemme ja pelkomme.

Uudenvuodenpäivän raamatunteksteistä löytyy Jumalan lupaus: ”Edessäsi on nyt avoin ovi, minä olen sen avannut, eikä kukaan voi sitä sulkea. Sinun voimasi ovat vähäiset, mutta sinä olet ottanut sanani varteen etkä ole kieltänyt nimeäni.”

Jumalalla on ovi auki meille. Hänen avaamastaan ovesta sisään astuvan ei ole tarpeen nähdä kauas. Voimia ei tarvita paljon. Luottamus riittää, ja sekin luvataan lahjaksi. Meitä kutsutaan aloittamaan uutta vuotta Jeesukseen luottaen. Hänen nimensä merkitsee sitä, että Jumala auttaa. Apu on lähellä. Siinä on luottamuksemme pohja.

Utuna vuotena Jumala lupaa meille. Hän lupaa meille apunsa ja hyvyytensä. Hän muistaa meidät, oman tekonsa, niin rohkeina ja toivovina kuin hauraina ja pelkäävinä.. Silloinkin, kun ihmisten ovet pysyvät suljettuina tai ne ovat raskaita avata, hänen ovensa on auki. Siitä saamme käydä uuteen vuoteen.

Tiina Reinikainen

Kirjoittaja on Joensuun seurakuntayhtymän oppilaitospappi.

Onks tietoo KYSYMYKSET?

- Kuinka kauan maatilantulee olla saman suvun hallussa, jotta se voidaan nimetä sukutilaksi?
- Mistä kaupungista Tita-nic lähti ainoaksi jääneelle matkalleen?
- Kuinka pitkän tuomion Matti Nykänen sai taannoisesta puukotuksesta?
- Mikä järjestö oli Lotta Svärd?
- Missä kunnassa sijaitsevat Lokan ja Porttipahdan tekojärvet?
- Ketä lottaa kutsuttiin lottakenraaliksi?
- Mitä tarkoittaa adventin aika?
- Kuinka monta lihasta ihmisellä on?
- Mikä on maakeuhkoko-tilo?
- Minkä joen varrella sijaitsee Lotinanpellon kaupunki?

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Puolet vaalikeräystuotosta paikalliseen toimintaan

Presidentinvaalin yhteydessä

”Tuetaan toisiamme”

Presidentinvaalien aikaan järjestettävässä vaalikeräyksessä kerätään varoja kotimaiselle vammais- ja kansanterveystyölle. Kohta 100-vuotias keräys on uusiutunut ilmettään ja lähtee presidentinvaaleihin tunnuksellalla ”Tuetaan toisiamme”. Ensimmäinen keräys järjestettiin vuonna 1907.

Keräys käynnistyy ennakköäänestyksen yhteydessä 4.1. ja kestää koko vaaliajan. Mikäli suoritetaan toinen kierros, keräys jatkuu ennakköäänestyksen yhteydessä 18.1. ja päättyy toisen kierroksen varsinaiseen vaalipäivään 29.1.

Keräyksessä on mukana 17 tunnettua vammais- ja kansanterveysjärjestöä paikallisyhdistyksineen. Tuotosta puolet jää suoraan paikallistason monipuoliseen toimintaan. Paikallisyhdistykset ajavat ruohonjuuritasolla jäsentensä oikeuksia ja tarjoavat jäsenilleen mm. neuvontaa, virkistystä ja vertaistukea. Monelle paikallisyhdistykselle keräys on tärkein varainhankintamuoto..

”Lipaskeräys on kenttätason suuri voimainponnistus. Keräyksen suorittavat yhdistysten vapaaehtoiset, joita on keräyksessä mukana yhteensä tuhansia lähes kaikissa Suomen kunnissa ja lähes kaikilla äänestyspaikoilla”, kertoo vaalikeräyksen käytännön järjestelyistä projektipäällikkö Eevamaija Paljakka-Sippola. Keräyskulut jäävät pieniksi, noin 10 prosenttiin tuotosta. Keskusjärjestöt mak-

savat kaikki keräyskulut.

Keräyksen teema ”Tuetaan toisiamme” on koonnut talkoohengessä yhteen myös joukon eri alojen ammattilaisia, jotka työpanoksellaan haluavat osallistua keräyksen tukemiseen. Keräyksen lippaan on suunnitellut Ristomatti Ratia, ja näyttelijänä paremmin tunnetuksi tullut Laura Malmivaara on kuvannut keräysjulisteen ihmiset. Samat ihmiset edustavat mukana olevia järjestöjä myös keräyksen TV-tietoisuudessa yhdessä Åke Lindmanin kanssa.

Keräyksessä ovat muka-

na Allergia- ja Astmaliitto, Epilepsialiitto, Förbundet De Utvecklingsstördas Vål, Hengityслиitto Heli, Invalidiliitto, Kehitysvammaisten Tukiliitto, Kehitysvammaliitto, Kuulonhuoltoliitto, Kuurojen Liitto, Munuais- ja Siirtopotilaiden Liitto, Näkövammaisten Keskusliitto, Psoriasisliitto, So-tainvalidien Veljesliitto, Suomen Diabetesliitto, Suomen MS-liitto, Suomen Reumaliitto sekä Suomen Sydänliitto. Järjestöillä on jäseniä yhteensä noin puoli miljoonaa, joten keräys koskettaa tavalla tai toisella jokaista suomalaista.

Uusi vuosi

Uusi vuosi uskossa alkaa, nyt teen minä parannuksen. Idea aivoissa loistaa, mutta jaksako sen toteuttaa?

Sille ei voi mitään: uusi vuosi toivon virittää. Vuoden varrella päämäärä unohtuu ja hämärtyy.

Vanhoja latuja tahtoo mennä, uudet ohjeet eivät tartu. Vuodet vierii, kello pyörii, kohta ei uutta haluakaan.

Anna

Kristallimalja

Talviaamun kirkkaus luo kalpean sillan. Päivänkoitteen punerrus käy ympäri talon. Näen tyhjänä toiveitten maljan.

Loisti lämpimin sätein kesäauringon kulta. Ei suonut lämpöä lasiin. Povellet maan kasvatti uutta syyshalloille kukkien ihanuutta.

Talvi hohtavin hiutalein satoi maljani täyteen lunta. Siinä jäätyi ja sulii vuoroin. Särkymään sai irti kristallista säteitä elämän aurinkohäistä.

A. H.

Runo on julkaistu Kurkijokelaisessa 14.1.1956.

Isäntä itte

”Älä sää äijä tuu puhumahan mulle hormooniista...”
”Me ruvettihin olemahan tosissamme kiuskus...”
”Eikö niiku viikset oo muatia vai?...”

Loimaalainen KustannusHD on julkaissut lapualaisen Tero Järvisen pohjalaisella murteella kirjoittamia kertomuksia. Isäntä itte on kertomuskokoelma, jossa isäntä laittaa maailman järjestykseen jäljittelemättömällä pohjalaisella tavalla satiirin ja huumorin pilke silmäkulmassa. Isännän kriittisen tarkastelun kohteiksi joutuvat

Onnellinen

Kun poski pehmyt painuu äidin karkeaan, on onnea silloin sydän pienosen tulvillaan. Ei kynttiläkään joulupuun vois loistaa kirkkaammin, kuin silmäpari lapsosen ja suukin hymyää. – Oi pysähdy nyt hetkiseksi, äiti, touhuistas – suo onnen täyttää pieni sydän, siit’ siunausta tulvii elämään. Suo aurinkoisen paistaa, kun kevät hymyää.

H. E.

Julkaistu Kurkijokelaisessa 21.1.1956.

mm. kansainvälistyminen, kylpyläelämä, urheilu, hyvinvointiyhteiskunta, EU ja eläinperäiset sairaudet. Eikä isäntä vierasta vaikeatakaan aiheita kuten omaan kuolemaansa valmistautumista tai heterorakkautta.

Isäntä itte on alavutellaisen terveystieteiden maisterin Tero Järvisen esikoisteos. Järvisen tekstejä on julkaistu aiemmin useissa lehdissä sekä Novellit 2001 –antologiassa.

Isäntä itte –kirjan pohjalta tehdään myös radioohjelmaa yhteistyössä näyttelijä Esko Nikkarin kanssa. Kirjan teksti on kuin luotu lapualaisen Nikkarin suuhun.

Sukututkijat

Onko jollakin tutkijalla käytössään Hiitolan ja/tai Kurkijoen kirkon rippijä ja historiakirjojen sivujen mikrofilmikorttien kyläkohde-tunnistetietoluetteloa, siis sellaista luetteloa, josta selviää kussakin mikrokortissa olevat kylät?

Mikkelin Maakunta-arkistossa ei sellaisten olemassa olosta ole mitään tietoa! Luettelo innostaisi ja helpottaisi aloittelevaa sukututkijaa tietojen tutkimisessa ja keräilyssä.

Surun aikataulu

”Ei voi sanoa, että kun vuosi on kulunut, suru on ohi. Osa perheistä järjestää hautajaisia vasta nyt, osalla tuskallinen odotus vielä jatkuu. Eikä surun aikataulua voi koskaan kukaan toiselle määritellä, jokaisella on omansa. On pakko uskaltaa sanoa: se ei ole vielä ohi”, pohti rovasti Kirsti Aalto valmistautuessaan Phuketissa tapaninpäivänä pidettyyn suomalaiseen muistojumalanpalvelukseen.

Kirkon sairaalasielunhoidon johtajana työskentelevä Aalto on tavannut vuoden aikana lentokentällä toistatuhatta Kaakkois-Aasian luonnonkatastrofissa menehtyneen omaista. Lentoasemalla vuorotelleista neljästä papista Aalto on ollut vastassa useimpia katastrofin uhreja ja pitämässä muistohartautta. Monet perheet ovat tulleet tutuiksi ja usein vastaanottajissa on ollut kolmea sukupolvea.

”Kentällä on koettu

kaikki neljä vuodenaikaa, joten kirjaimellisestikin tämä on ollut surun ja kyyneksen vuosi. Äkillinen kuolema on aina hirmuinen asia, ja odotuksen aika on ollut omaisille valtavan raskas: löydetäänkö läheiseni, tunnistetaanko, tuodaanko kotiin...?”, sanoo Aalto.

”Kun en edes halannut heitä lähtiessä”

Kirsti Aalto sanoo kentällä seistessään kokeneensa myös sen, ettei missään ole niin kylmä kuin surussa.

”Koen yhteistä surua. Olen itsekin itkenyt kentällä joka kerta, en ole edes yrittänyt estää sitä. On ollut surullista tavata joitakin omaisia useita kertoja. Heille on ollut turvallista tavata sama pappi, sama sellisti, samat poliisit. Muistohartaudelle varattu tila lentoasemalla on kuin syli, joka on ottanut surun vastaan samalla tavalla,

kuin me olemme ottaneet vainajat vastaan. Jos joku ei ole osannut itkeä, sello on itkenyt hänen puolestaan. Tilaisuudessa on voinut kokea hyvin vahvasti, kuinka paljon näitä lapsia ja aikuisia on rakastettu”, sanoo Aalto.

Vuosi on ollut omaisille surun tien kulkemista askel askeleelta ahdistavasta odotuksesta lähtien. Vastaanottoseremonia on valmistanut hautaan siunaamiseen.

”On tärkeää päästä surussa eteenpäin, ja yksi osa sitä on hautajaiset. Muistotilaisuudet ovat olleet täynnä surua ja kaipausta, lohduttomuutta, joskus myös vihaa ja kapinaa”, Aalto kuvaa.

Vuoden mittaan hän sanoo paljon ajatelleensa Ruotsin kirkon virsikirjassa olevan rukouksen viisautta: ”Autta minua kestämään tämä suru, autta minua suremaan.”

”Sekin uskallus pitää

olla. Surun läpi kasvaa lohdutus, lohdutuksesta nousee toivo. Toivoon täytyy kurottua, muuten ei jaksaa eteenpäin.”

Tilaisuuden jälkeen moni on jäänyt vielä purkamaan tunteitaan. ”Moni läheisensä menettänyt on murehtinut sitä, mikä jäi sanomatta, tai ettei edes halannut lähtiessä. Mutta rakkaus säilyy ja antaa voimaa.”

Maailman meri on yhteinen

Suomen luterilainen kirkko ja Suomen Thaimaan suurlähetystö järjestivät tapaninpäivänä Thaimaan Phuketissa ekumeenisen muistojumalanpalveluksen. Tilaisuus alkoi hiljaisella hetkellä paikallista aikaa klo 9.15, samaan aikaan kuin ensimmäinen aalto vuosi sitten löi rantaan.

”Tapahtuman muistelemisessa paikan päällä on varmasti mukana tuskaa,

mutta myös paljon kaipausta ja rakkautta. Paikka tuo esiin sen, että luonnonkatastrofi koski tuhansia ja tuhansia - ja että kaikilta maailman rannoilta löytyy surua ja kärsimystä. Maailman meri on yhteinen, niin myös surun meri”, sanoo Kirsti Aalto.

”Mutta myös joulun sanoma on yhteinen: teille on syntynyt Vapahtaja. Muistojumalanpalvelus oli samalla tapaninpäivän jumalanpalvelus, joka muistutti, että myös joulussa ilo ja kärsimys kohtaavat. Sen tiesi Maria jo Jeesuksen syntymässä.”

”Suru tuo yhteen ja yhdistää ihmisiä. Samalla kun voimme kantaa yhteisen surun niin läheisistä kuin tuntemattomistakin Jumalan eteen, on lupa myös rajata surua: tänään en jaksaa surra kuin omaa suruani”, muistuttaa Aalto.

Kirsti Aalto kantaa huolta myös Thaimaassa eri tehtävissä toimivista suomalaisista työntekijöistä. ”Monelta on kuultu väsyneitä viestejä: täällä koko vuosi on ollut yhtä tsunamia. Hei-

dänkin jaksamisensa on ollut kovalla koetuksella, ja yritämme tarjota tukea ja aikaa myös heille.”

Thaimaassa työskentelevien Suomen kirkon, Suomen Lähetyseuran ja kehitysyhteistyöjärjestö Fida Internationalin työntekijöiden lisäksi Phuketiin lähti Suomesta monipuolinen ammattilaisten joukko. Uskallus kohdata kärsimys kuuluu niin papin kuin kriisiterapeutinkin ammattitaitoon ja koulutukseen.

”Meidän tehtävämme on elää mukana, pyrkiä ymmärtämään, jakaa yhteisiä rakkaita muistoja. Kärsimyksen, tuskan ja surun ääreltä jokainen pakenisi mielellään pois tai vaihtaisi puheenaihetta. Meillä pitää olla rohkeutta olla läsnä, uskallusta viipyä. Läsnäoloon, kuunteluun ja kanssakulkemiseen kuuluu myös uskallus sanoa: se ei ole vielä ohi. Yhtä tärkeää on sanoa: kaikkein vaikein on jo takana. Jokainen päivä vie eteenpäin.”

Kirkon tiedotuskeskus

Eino Vepsä: Lyhyt historiikki seuran toiminnasta, osa 2 Loimaan Seudun Karjalaseura 1945-2005

Ajat muuttuvat

Syyskaudella 1949 Aino Tolvanen on kirjoittanut pöytäkirjaan seuraavasti: ”Neljä vuotta tuli keväällä kuoro toimineeksi ja tämä syyskausi on alkua viiden- nelle. Miten jaksanee me- nestyä? Aika on jonkunver- ran muuttunut. Silloin elet- tiin sodan jälkeistä elämää – Karjalan heimo tuns- i orpoutta vieraalla maalla ja halusi kokoontua yhteen muistoi- neen ja niin viihdyt- tiin tanhu- ja lausuntaker- hoissa. Mutta nyt on jo ikäänkuin kotiuduttu tänne. Paikalliset seurat vetävät karjalaista nuorisoa- kin mu- kaansa, eikä viihdytä enää ”omien” luona. Jokata- pa- uksessa yritämme vielä jat- kaa lausuntakuoron harjoit- tuksia niin kauan kuin joku- kaan viitsii käydä.”

Lievä pessimismi oli tur- haa, sillä seuraavana vuon- na nuoret kokoontuivat yh- teen 34 kertaa. Viimeinen pöytäkirja tämän lausunta- kerhon kohdalta on kirjoit- tettu 8.12.1951. Tuolloin kerholaiset olivat kokoon- tuneet sitomaan seppelettä, jonka he laskivat pidetyn ohjaajansa Aino Tolvasen arkulle seuraavana päivänä Kanta-Loimaan kirkossa.

Tuo orpouden tunne al- koi siis nuorien keskuudes- sa hellittää, mutta tuon ajan aikuisväestö, ne emännät ja isännät, jotka joutuivat jät- tämään maansa, rakenta- mansa kodit, tutun ja tur- vallisen rakkaan kotiseu- tuns- a, he eivät toipuneet sii- tä orpoudesta koskaan!

Muuta toimintaa

Luettelomaisesti ja lyhy- esti seurassa on 60 vuoden

aikana ollut seuraavanlais- ta toimintaa edellä mainit- tujen lisäksi:

- muistopatsas Karjalaan jääneille vainajille 1952
- Evakkopatsas Kurkijo- kipuistoon 2002
- talkoita, Kurkijokelai- sen teemanumeroita
- Liiton ja piirin juhliin sekä kokouksiin osallistu- miset
- järjestetty kursseja Työväenopistossa aiheina mm. feresi, Kurkijoen piis- ka, Karjala tutuksi, etupis- tokirjontaa
- teatteri- ja rantamatkat, vierailut ymp. Karjalaisseu- roissa aina Liedossa saakka
- järjestetty koululaisille tutustumiskäyntejä Kurki- joki-museoon
- pidetty oppitunteja evakkovuonna 16 koululla
- paistettu ja myyty voh- veleita torilla
- tarvikemyynnit eri juh- lien yhteydessä
- opetettu karjalanpiira- koiden tekoa mm päiväko- din lapsille
- esitelmää yleisten ko- kousten yhteydessä, esim. aiheena sukututkimus
- pidetty Karjalaisia tu- pailtoja ja öitsejä (iltamia)
- osallistuttu kymmeniin Kurkijoki-juhlien järjeste- lyihin
- onnittelukäyntejä ja lä- hetetty onnitteluita
- perinteiset joulujuhlat, Kalevala- ja äitienpäiväjuh- lia
- jälkipolvitoimintaa > jälkipolvitoimikunta
- muistokukkia, kyntti- löitä ja seppeleitä juhlapäi- vinä ja siunaustilaisuuksis- sa
- naistoimikunta on jär- jestänyt kahvituksia erilai- sissa juhlissa

- seuran nimi muutettiin Loimaan Seudun Karjalai- sista Loimaan Seudun Kar- jalaseuraksi
- Kalevalan lukumaraton Loimaan kunnan kirjastos- sa
- perustettiin Karjala- kuoro Loimaalle 1987
- kyykkäkerho, virpomi- sia
- seuran vuosijuhlia kymmenen vuoden välein
- osallistuttiin Liiton Yl- lästalkoisiin
- osallistuttiin Turussa Liiton kesäjuhla- järjestelyi- hin 50 talkootunnin voimal- la 1992
- 1990 seura sai kolman- nen palkinnon Liiton toi- mintakilpailussa
- karjalaiset murkinat
- jäseniä vuonna 1982 oli 222 henkeä
- kunniajäseniksi on ni- metty Niina Asikainen, Aili Sarre ja Esteri Äikää
- palkittu liiton merkei- lä aktiivisia seuran jäseniä
- yhdistyksellä on ollut seuraavia toimikuntia: nais- , liikunta, kasku-, hengelli- nen, nuoris- , ohjelma-, museo- ja juhlatomikuntia
- opinto-, lausunta- ja tanhukerhoja ym.
- runsaasti jäsenten koti- seutumatoja
- Kalakurjet tyhjentävät Laatokkaa kaloista kaksi kertaa vuodessa

Toimihenkilöitä

Kuten kaikessa toimin- nassa, niin seuroissakin, toimivat henkilöt vaihtuvat. Näin on käynyt Loimaan Seudun Karjalaseurankin kohdalla. Myös toimintata- vat ovat muuttuneet ajan myötä. Kukin vetäjä on teh- nyt ajallaan siitä hieman it- sensä näköistä, ja johtokun-

Alli Kihlanki ja Markku Sihvonen toivottivat Loimaan Seudun Karjalaseuran 60-vuotisjuhlavieraat tervetulleiksi.

tien jäsenet ovat olleet se toimeenpaneva voima, joka tänäänkin on tämän juhlan tänne järjestänyt muiden talkoolaisten avustuksella. Vuonna 1975 oli karja- laisilla seuraava johtokun- ta: Pj. Armas Paavilainen, Kaarina Kaaprola, Paavo Kouki, Uuno Porkka, Mart- ti Repo, Aili Sarre, Sinikka Sikiö, Veikko Toiviainen ja Esteri Äikää. Tänä juhlavuonna on johtokunnalla seuraava ko- koonpano: Pj. Eino Hyvö- nen, vpj. Martti Repo, siht. Saini Repo, rahastonh. Tai- na Suvila, Maija Levonpää, Ulla Lamminaho, Lauri Veijalainen, Hannele Piipa- rinen, Alli Kihlanki, Mark- ku Sihvon ja Arvi Silven- ninen. Puheenjohtajina ovat toi- mineet seuraavat seuramme jäsenet:

- Toivo Rapeli 1945-48
 - Toivo Taitonen 1948
 - A. Paloposki 1948-49
 - Juho Toiviainen 1949-51
 - Mikko Luhtala 1952-54
 - Juho Toiviainen 1955-61
 - Uuno Porkka 1962-74
 - Armas Paavilainen 1975-76
 - Esteri Äikää 1977-85
 - Reino Parviainen 1986
 - Eino Vepsä 1987-96
 - Kari Kiiski 1997-98
 - Harri Ijäs 1999-2000
 - Alli Kihlanki 2001-2004
 - Eino Hyvönen 2005-
- Puheenjohtajana on pi- simpään ollut Uuno Porkka 13 vuotta, ja toisen tilan ja- kavat 10 vuodelaan Juho Toiviainen ja Eino Vepsä, Esteri Äikää 9 vuotta, Toi- vo Rapeli ja Alli Kihlanki kumpikin 4 vuotta.
- Seuran sihteeri:
Valva Peltonen 1945-49

- Aino Tolvanen 1949-51
- Niina Asikainen 1951-64
- Aili Sarre 1965-74
- Sinikka Sikiö 1975-78
- Tellervo Niemensuo 1979-93
- Maija Levonpää 1994-2000
- Saini Repo 2001-

Pisimmän päivätyön sih- teerinä on tehnyt Tellervo Niemensuo 15 vuodelaan, toisena Niina Asikainen 14 vuotta, Aili Sarre 10 vuotta ja Maija Levonpää 7 vuot- ta. Seuran pitkäaikaisin va- rapuheenjohtaja on Martti Repo ja rahastonhoitajista Alli Kihlanki.

Kuusikymmentä vuotta on kulunut karjalaisuuden ja perinteidemme vaalimi- sessä täällä lännessä. Kos- ka en ole ennustaja, en tie- dä mitä tulevaisuus tuo tul- lessaan, mutta sen voin var- masti sanoa, että Karjala- seuramme toiminta jatkuu vielä kauan. Toivon voimia siihen.

Haluan myös tuoda julki eräästä pöytäkirjasta löytä- mäni opettaja Vaalivirran yhdessä juhlassa antaman neuvon. Se on mielestäni niin hyvä, että suosittelen sitä vaimojen, morsiamien sekä tyttöystävien noudat- tavan nykyisin. ”Jos mies joskus on huonolla tuulella, pitää paistaa lettu- ja ja tarjota miehelle, niin varmasti tuuli kääntyy!”

Lainaan vielä vuoden 1965 toimintakertomuksen lopusta silloisen seuran sih- teerin Aili Sarren kirjoitta- maa tekstiä: ”Ei Karjalan heimo ole enää koditon sa- nan varsinaisessa mielessä, vaikkakin sielussa asuu ko- dittomuuden tunne silloin, kun herkin piiriroin muiste- lemme sinne jättämäämme. Käsité karjalainen on kun- niakas, se on yhtä kirkas kuin keväinen päivänpaiste valkoisella hangella.”

Arvoisat kuulijat: tun- netteko te nyt samoin kuin Aili Sarre 40 vuotta sitten? Kaikille vuosikymmenien saatossa toiminnassa taval- la tai toisella mukana olleil- le kuuluvat suuren suuret kiitokset.

Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Hannu Kilpeläinen oli 60-vuotisjuhlan juhlapuhuja. Salia koristivat muun muassa Suomen ja seuran liput.

Reino Parviainen (kesk.) oli yksi Karjalan Liiton hopeisen ansiomerkin saaneista juhli- van seuran jäsenistä. Kuvassa oikealla Reinon vaimo Sirkka Parviainen ja vasemmalla Karjala- lehden toimitusjohtaja Mauri Lepola.

Haitarin tarina

Ruotsin Urho oli kylän pelimanni Kurkijoella Mikrilän kylässä ja oli siellä häissä ja muissakin juhlissa haluttu soittaja. Varsinkin kylän pojat, Mäkikosken Eero mukaan luettuna, olivat hänen harrasta kuulijakuntaansa.

Urhon haitari oli kauniisti koristettu italialainen.

Siinä oli teksti ”Soitin Oy Viipuri”. Eero kertoi, että Urhon haitari oli Urhon kotona aina kunniapaikalla piirongin päällä.

Sodan seurauksena haitari soittajineen matkasi mutkien kautta Loimaalle Kauhanojalle, jonne myös Eeron vanhemmat rakensivat uuden kodin. Näin tuli

Eero Mäkikoski soittamassa ”tuutulaulua” pikkusiskolleen Annikille Mäkikoskien kesämökillä Kuhmalahdella. Tämä ei ole Urhon haitari.

Urhon haitari odottelee soittajaa Eero Mäkikosken kesämökin penkillä.

jo Mikrilässä naapureina asuneista perheistä uudella asuinpaikkakunnallaan naapureita.

Myöhemmin Ruotsin Urhon haitari oli Urhon pojan Einon omistuksessa Tampereella, jonne Eerokin oli aikuistuttuaan muuttanut asumaan. Eerollakin oli

oma haitari, ja usein he Einon kanssa yhdessä soittelivat joko meillä tai Einon kotona.

Einon kuoleman jälkeen Eero sai ostaa Einon perheeltä tuon muistorikkaan Mikrilän haitarin. Monet viihtyisät hetket hän vietti sitä soitellen ja muistellen

Mikrilässä vietettyä lapsuutensa aikaa.

Nyt on soitto vaiennut, ja soittajat ovat siirtyneet ikuiseen lepoon. Haitari on heistä muistona – Ruotsin Urhosta ja Einosta sekä Mäkikosken Eerosta. Näin kertoi

Irma Mäkikoski

Kurkijoki vuonna 1990

Kurkijoen kirkko ja laajemmalti Lopotin kylää. Keskellä Kurki-hotellin peltikatto kiiltää uutuuttaan. Martti Rissanen kuvannut vuonna 1990. Kuvan omistaa Risto Kurki.

Muurit

Lempi Jääskeläinen, 1900-1964, kirjailija, Helsinki. Exlibriksen teki Nils Granberg vuonna 1943.

Alkaen 1500-luvulta Viipurin muureja rakennettiin ja purettiin. Sekä Länsi että Itä rakensivat, Itä purki. Vähältä piti, ettei myös Pyöreätä tornia olisi purettu 1900-luvun alussa. Muurien kuuluisimpana tapauksena kerrotaan suuresta Viipurin Pamauksesta, joka pelästytti taikauskoiset venäläiset pakoon. Ja viime hetkellä, linnanpäällikkö Knut Possen miesten onneksi.

Nils Granbergin exlibris Lempi Jääskeläiselle sitoo kirjailijan historiallisesti kynän vanhoihin aikoihin. Niitähän Lempi-rouva rakasti ja elävästi kuvasi. Muistamme Weckroothin suvun vaiheet romansseineen ja suruineen.

Julkaistu Suomen Exlibrisyhdistys ry:n kokoelmassa Kotina Viipuri, Matti Verhon Viipuri-aiheisen exlibriskokoelman pohjalta kirjoitti Eero Halme.

Kurkistus taakse päin

Syysmyrsky sammutti sähköt isänpäivän aattona, jotenka saunoimme vanhanaikaisesti hämärässä vanarin (= myrskylyhdyn) valaisemassa saunassa. Pihamaalle sytytetty kynttilä-roihu sitä vastoin taisteli tuulta vastaan sitkeästi, saaden liekkinsä tuulen voimasta vain isommaksi.

Istuskelin yksikseni ja heittelin harvakseltaan vettä kiukaalle. Jokainen heitokerta lisäsi sumuista löylyään hyväilläkseen kehoani. Joskus kuului hiljainen pihinä kiukaan kivistä. Lie-

nee ollut se kuuluisa saunatonttu?

Tontut ja haltijathan ovat aina vallanneet ”alaa” saunoissa, riihissä, talleissa, puhumattakaan tuvista. Löylyissä istuskellessani tuli mieleeni isänpäivä, jonka olin kyllä jo huomioinut päivällä leipoessani. Mutta milloin olinkaan ensimmäisen kerran valmistanut vastaavanlaisia juhlia, sitä en jaksanut muistaa. Utistuvuoden mukaan isänpäivää on vietetty vuodesta 1970 asti, ja kalenteri sain merkinnän lehdelleen vuonna

1987. Siis ei kovinkaan pitkiä perinteitä.

Sitä vastoin äidit ovat juhlineet jo pidemmän aikaa. Tuskin kuitenkaan niissäkään juhlissa on unohdettu isää, vaikka eivät olekaan saaneet vuokkoja rintapieliinsä. Meidän kotikylälläni, joka oli maaseutua, olivat kaikki juhlat ”yhteisiä”, mikä tarkoitti sitä, että isännät olivat ajomiehinä kirkkoon ja muihin juhliin. Lyhytmatkaiset patikoivat kintupolkuja pitkin juhlapaikalle.

Koska koulu oli kylän

keskus ja kulttuuritalo varsinaisen koulutyön ohessa, siellä pidettiin myös yleiset juhlat. Äitienpäivien lisäksi joulujuhla, jossa oli lasten esittämää ohjelmaa, sekä raittiusjuhlat, ehkä ei kaikissa kouluissa, mutta Pukinniemenä kyllä) ja viimein keväthuhla, kun oli koulun lukukauden päätös. Näihin juhliin saapuivat kaikki, ikään ja sukupuoleen katsomatta. Kaikilla oli oma tärkeä sijansa syrjäkylän ihmisille. Jos meitä ei olisi pakolla ajettu sieltä pois, en yhtään epäile sitä,

etteikö koulullamme olisi vietetty myös isänpäiviä rakastettujen opettajiemme Reino ja Aili Kokkosen johdolla. Hekin ovat jo poistuneet keskuudestamme. Nöyrä kiitos elämän eväistä, joita olen heiltä saanut.

Löylyn hiipuesssa havahdun todellisuuteen ja viskaan kauhallisen vettä sihi-sevään kiukaaseen. Samalla syttyvät sähkötkin palaamaan, ja hämärän tunne särkyy. Mieheni tulee katsomaan, olenko kunnossa, kun olen viipynyt niin kauan. Kunnossa ollaan, molemmat vielä, mutta milloin onkin jo toisin? En anna sen ajatuksen nyt vallata löylyn tuomaa mielihyvää. Kaikella kun vain on oma aikansa

täällä olemiseen.

Mutta tuskin on viimeiset tämän vuoden isänpäiväkahvit saatu juotua, kun posti työntää jo joulunajan mainoksiaan. Kun se aika loppuu, on jo kiireesti uusi tarjous tyrkyllä. Tämä lie-nee sitä elämisen jatkuvuutta? Mitä enemmän itse saan ikää harteilleni, sen vähemmän osaan mainoksista nauttia. Paitsi joulumainokset, nimittäin niissä on jotakin lapsenomaista, joka herkistää mieleni. Olen jouluhminen tämän pimeyden keskellä.

Aino Koppi
Noormarkku

Eino Heikinmaan Lapsuusmuistoja-sarjan osa 22

Rautatiekuljetus alkaa

Kun läksimme Putikosta, oli vaunun oikeassa etukulmassa olevassa osoitekotelossa, joka oli harvalla verkolla peitetty, tämän vaunun päämäärä, ja muistaakseni ensimmäinen pääteasemamme oli Haapamäki. Siitä minulla ei ollut mitään aavistusta, missä päin se oikein oli, mutta silloin sillä ei ollut mitään väliä, mihin viedään, koska koti ja kotiseutu oli mennyt ja oli jouduttu lähtemään evakkotielle.

Kun kaikki asemalla olevat ihmiset olivat siirtyneet vaunuihin ja liikkuminen junan ympärillä oli hiljentynyt, kello oli siinä kolmen neljän tienoilla. Aika kului hitaasti, kun ei mitään tapahtunut, mutta sitten vaunut nytkähtivät siihen malliin, että taisi matka tunte mattomaan määränpäähän olla alkanut. Juna jyskytti eteenpäin hiljaista vauhtia, aamu alkoi sarastaa, maisemat olivat aivan tuntemattomia.

Ensimmäinen asema, missä pysähdyimme, oli Savonlinna. Koska evakkojunalla ei ollut mitään aikataulua, se saattoi seisoa hyvinkin kauan samalla asemalla. Kukaan asemavirkailija ei tiennyt, milloin evakkojunat lähtisivät, joten ei arvannut oikein kauaksi lähteä, jos sattuisikin juna sillä aikaa lähtemään, jäisi evakkopoika kuin nalli kalliolle. Savonlinnassakin seisoiimme aina iltaan asti, ennen kuin jatkoimme matkaa.

Seuraavana yönäkin pysähdyimme kerran, ennen kuin päivä valkeni ja pysähdyimme jollekin pienemälle asemalle, joten matkan teko oli melko hidasta tällä junalla. Mutta eihän meillä evakoilla ollut mitään kiirettä, mutta isällä hiukan oli, sillä hän oli jo pari vuorokautta myöhässä,

koska ei halunnut meitä jättää sellaiseen epävarmaan tilanteeseen, että miten pääsisimme jatkamaan matkaa Kaukolasta eteenpäin, koska Parikkalasta oli niin paljon lähtijöitä.

Olimme kuitenkin junassa, joka kulki omaa vauhtiaan. Niinpä isä lähti henkilöjunassa jatkamaan matkaansa yksikkönsä, ja se missä seuraavan kerran tavattaisiin oli aivan tuntematon, koska kukaan ei tiennyt, mikä oli meidän matkamme määränpää. Aikamme siinä seisottuamme meidänkin juna läksi jatkamaan

”Juna jyskytti eteenpäin hiljaista vauhtia, aamu alkoi sarastaa, maisemat olivat aivan tuntemattomia.”

omaa hiljaista vauhtiaan ja me siellä vaunun sisällä koetimme lyhdyn valossa saada aikamme jotenkin kulumaan, koska talvella ei voinut ovea ja luukkuja pitää pitkään auki. Siitä olisi nähnyt vähän maisemia.

Pysähdyksiä ja odotusta

Olihan meidän vähän rattosampi olla, kun Lipiäisen Adolf ja Elisa sekä Oskari olivat siinä samassa vaunussa. Isä oli sopinut, että me kulkisimme yhtä matkaa, niin kauan kuin mahdollista. Olihan heitä kaksi aikuista miestä ja yksi nainen ja meitä vain minä, 15 juuri täyttännyt pojanloppi ja äiti.

Seuraavaa asemaa odotellessa ja kamiinaa lämmitellessä ja hevosia syötellessä se aika kului, mutta hevosten eväätkin kävivät vähän kerrassaan vähene-mään. Vettä saatiin junan seisotessa asemalla veturisiivisäiliöstä, kun vain huuteli veturimiehille: ”Anta-

kaa vettä hevosille.” Kohta kävi veturin vesisäiliön kyljessä olevasta putkesta tulemaan kylmää vettä. Ei sitä ihmiset voineet juoda, mutta hevoset sitä janoonsa joivat.

Seuraava pysähdyksemme oli jokin suurempi asema, taisi olla Pieksämäki. Meidän juna oli jo ajettu aivan sivuraiteille, mikä tiesi taas pitempää pysähtymistä ja kyllä sitä jo vähän vuotettiin, sillä eväät näin ihmisiltä kuin eläimiltäkin alkoivat käydä vähiin. Toivottiin täältä saavamme jotain suuhunpantavaa, sillä pariin päivään ei oltu saatu lämmintä ruokaa. Pian toteutuikin haaveemme, sillä junan vieressä kulki naishenkilö, joka ilmoitti, että asemalla olisi lämmintä velliä saatavana. Meitä ei tarvinnut kahta kertaa pyytää, sillä kaikki riensivät kiireen vilkkaan jonoon, jotta saisi vähän lämmintä sisäänsä.

Ei se niin kovin sakeata se velli ollut, mutta tyhjää parempaa kuitenkin, oli lämmintä ja sai santsatakin, joten se tuntui aika mukavalta. Siinä saatiin myös täydennystä eläintenkin heinävarastoon, kun vaunun vieressä kulki heinäkuorma, josta saatiin paali heiniä hevosille. Samoin saatiin käydä hakemassa halkoja valtion halkovajasta, sillä silloin oli vielä öisin aika kylmää, elettiinhan vasta maaliskuun loppua tai huhtikuun alkua.

Oli mielenkiintoista miettiä, mihin matka oikein päättyisi. Kun maha oli täynnä ja hevosetkin olivat saaneet syötävää ja juotavaa, kävelin ratapihalla vähän aikaa. Satuvin vilkaisuun vaunumme kulmassa olevaa osoitelappua. Kuinka ollakaan, siihen oli ilmestynyt uutta määränpää-

asemaa Jyväskylää osoittavalla lappu. Ihmettelin, että kaupunkilaisiako meistä oli tiin tekemässä.

Meistä oli aivan sama, mihin meitä vietiin, kunhan vain jostain määränpää löytyi. Siinä pysähdyksessä taisi mennä melkein vuorokausi, mutta eihän meillä ollut mitään kiirettä, koska meitä ei missään vuotettu. Olimme myös saaneet muonatäydennystä, niin ihmiset kuin eläimetkin. Mut-ta lähtihän se meidänkin junamme vihdoinkin liikkeelle pysähtyäkseen jälleen ennen Jyväskylää.

Melkein myöhästyjä

Eräällä pikku asemalla oli eräs vanha miesmatkustaja lähtenyt aikansa kuluksi kävelemään ratapihalle olettaen, että kyllä juna taas muutaman tunnin seisoisi. Mutta kaikista edellisistä pysähdyksistä poiketen tämä olikin sellainen pikku-pysähdys, joka ei kestänyt monta tuntia, vaan juna jatkoi matkaansa aika pian.

Lähistöllä kävellessään mies huomasikin, että junahan liikkui-kin jo ja hänen vaunuunsa oli niin pitkä matka, ettei hän siihen millään ehtisi. Niin hän siinä kiireessä ajatteli, että hyppäisi avotavaravaunun rapulle ja menisi tavaroiden alle siihen asti, kunnes juna taas pysähtyisi. Oli näet pelko, että hän jäisi junasta ja niin eroon muusta porukasta.

Mies kaivautui tavaroiden joukkoon ja löysikin oikein mieleisensä kolon, missä siihen asti tarkenisi, kunnes juna pysähtyisi. Mutta jonkun aikaa kuljetuaan juna alkoi hiljentää vauhtia, ja sen ääni muuttui huomattavasti.

”Samassa sinne minun olinpaikkaani rupesi tulemaan ankarasti savua ja

Oi niitä aikoja

entisiä ja lapsuusvuosia noita

Muistelmani alkavat aivan lapsuusvuosistani Kurkijoen Saareksen kylästä 16-vuotiaaksi nuorukaiseksi asti. 4.1.1942 sain kutsun IS-joukkoihin Kurkijolle, ja siitä alkoi Suomen armeijan palveleminen aina 23.10.1945 saakka. Nämä tarinat olen kirjoittanut aivan muistinvaraisesti, en ole mitään muistiinpanoja käyttänyt. Ne muutamat päivämäärät, jotka tästä löytyvät, on otettu teoksista, jotka on myös mainittu.

Eino Heikinmaa

kaikkia hajuja niin, että oli vaikea hengittää. Painoin naamani takin hihaan, min-kä läpi yritin hengittää niin, ettei kaikkea savua olisi tarvinnut hengittää sisään. Alkoi tuntua siltä, että jos tämä sauhu ei pian lakkaa, niin ei tiedä, kuinka tässä oikein mahtaisi käydä”, kertoi ukko myöhemmin.

Mutta lakkasihan se savun tulo viimein, ja junakin pysähtyi ja ukko pääsi omaan vaunuunsa, jossa oli melkoinen hämmästy, kun kadonnut palasi vähän huonossa kunnossa, viluissaan ja melko nokisena. ”Etkö sinä ollutkaan naapurivaunussa niin, kuin me luulimme?” ”En. Olin tuolla avovaunussa, ja juuri tällä rataosuudella sattui olemaan

”Pian toteutuikin haaveemme, sillä junan vieressä kulki naishenkilö, joka ilmoitti, että asemalla olisi lämmintä

Suomen ainoa tunneli”, kertoi ukko kokemuksi-
aan seuraavalla pysähdyspaikalla, joka oli jo Jyväskylä.

Suuntana Laukaa

Myös meidän vaunun pääteasemaksi oli merkitty Jyväskylä. Mietin, milloinkohan meidät siirretään johonkin purkausraiteelle, sillä ei keskellä ratapihaa voi vaunua purkaa. Aikamme siinä odotellessamme satuin vilkaisemaan jälleen vaunun kulmassa olevaa osoitelappua, ja kas kummaa, jälleen siihen oli ilmestynyt uusi lappu, jossa

luki pääteasemana Laukaa.

Menin vaunun ovelle ja sanoin sisällä oleville, ettei me tähän puretakaan vaan Laukaalla. Sitä en tiennyt, missä se sijaitsi. Kehotin heitä olemaan aivan rauhas-sa, koska meitä kaikkia vähän jännitti, kuinka se purkaminen oikein onnistuisi, jos ei olisi lastauslaituria tai lastaussiltaa.

Puolenpäivän aikaan alkoi taas tapahtua, meidän juna päättiin. Meidän vaunu jätettiin paikoilleen parin muun vaunun kanssa, ja toiset jatkoivat matkaa. Me jäämme odottamaan veturia, joka tulisi meitä hakemaan. Eikä meidän tarvinnutkaan kauan odottaa, kun saapui veturi meitä siirtämään jollekin toiselle raitteelle odottamaan lähtöä sinne Laukaalle päin.

Aikamme siinä oltuamme tultiin meitä taas veturin kanssa hakemaan. Meidän vaunu ja ne kaksi muuta vaunua siirrettiin henkilöjunan perään, meidän vaunu viimeisenä. Se oli paikallisjuna, joka pysähtyi joka pysäkillä.. Me vain odottelimme, milloin tulisi sellainen pysäkki tai asema, jolle meidät heitettäisiin.

Kolmas kerta toden sanoi. Olimme lopultakin Laukaalla, joka oli meidän määränpääasemamme. Siellä meidän oli purettava vaunumme ja sitten jatkettava hevospelissä. Sitä vain emme vieläkään tienneet, minne. Meidän vaunu siirrettiin sivuraiteille lastauslaiturin kohdalle, ja virkailija tuli sanomaan, että olimme perillä ja olisi vaunun purkamisen aika.

Tulisitko toimeen ilman sähköä?

Katsellessani amerikkalaisten evakkoon lähtöä hirnumyrskyn alta tuli mieleeni, etteipä sielläkään väestönsuojelu ole korkealla tasolla. Näkihän siitä, kun televisiossa näytettiin neli-kaistaista tietä, jonka kaksi kaistaa oli tukossa pikkuautoista ja toiset paistattelivat tyhjinä. Nuoret ja terveet ihmiset vain pällistelivät eivätkä olleet auttamassa mitenkään. Vaikka onhan se, niin kuin äitini aikoinaan sanoi: ”Maalla viisaat, kun merellä hätä.”

Olisi mukava lehdestäme lukea kirjoituksia niiltä, jotka olivat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa meidän evakuointeja. En ole sellaisista asioista kuulut. En muista, että kukaan

olisi ollut lehtiö ja kynä-kädessä meitä laskemassa tai ohjaamassa. Näin pitkän ajan päästä tuntuu, että evakuointi sujui aika hyvin.

Uskon, että meillä on nykyisin väestönsuojelu hyvällä tasolla. Ongelmanahan on, ettei tiedetä, mitä tapahtuu ja milloin. Sitä on monenlaisia näkymättömiäkin vaaroja.

Ajan kuluksi kyselin tulta, miten he ovat varautuneet ikäviin tapahtumiin. Melkein kaikki luottivat viranomaisiin, palolaitokseen, poliisiin, sairaanhoitoon jne. Tietoisesti kysyin ”väärältä” mieheltä: ”Tuleteko pakkasella viikon toimeen ilman sähköä?”

Vastaus kuului: ”Vaikka koko talven, puita on kym-

meneksi vuodeksi, on iso leivinuuni ja hella. Kellari on täynnä perunoita, kasviksia, sienia ja mehuja. Kaksi pakastinta on täynnä lihaa ja yksi marjoja. Ei muuta kuin emäntä keittäämään mehua, hämmentämään patoja ja suolaamaan lihoja. Aitassa on 50 kiloa suolaa (hirviä varten), säkki vehnä jauhoja, toinen ruisjauhoja. On lyhtyjä ja lamppeja sekä polttoaineita. Tuoretta jos tarvitaan, niin ukko laitetaan kalaan tai pyssyn kera metsään.”

No, ei varmaan monilla maallakaan olevilla talouksilla asiat enää ole noin. Suurin joukko elää kaupasta suuhun. Ollaan liian riippuvaisia sähköstä. Paleltuminen uhkaa ja veden puu-

te, vaikka kaapista vielä jotta syötävää löytyisikin viikoksi tai kahdeksi.

Sopisi sitä itse kunkin miettiä noita vaaran paikkoja ja mitä voisi tehdä ennakolta. Sellaiset kuin rikinäiset sähköjohdot, rapuset tai hiekoituksen puute talvisin, ovat vaaroja nekin.

Etenkin meillä vanhoilla on asunnot täynnä tavaraa, jottei pääse kunnolla kulke-maan, miten sitten rollaattorilla. Ja vaikka olisi polvet ja lonkat kuinka kulu-neet, niin tuolit, sänky sekä vessanpönttö ovat matalia. Helpotusta ei anneta ostamalla uusia, vaan hampaat irvessä me säästetään ja pidetään kaikki ennallaan.

Anna

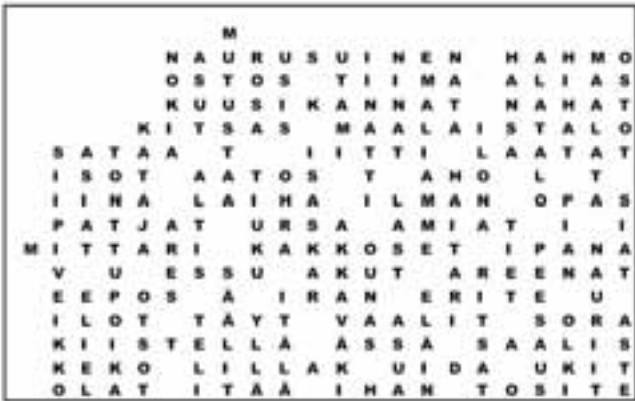

Eläkeläinen oli ajanut autoa yli 50 vuotta niin varovaisesti, ettei hänelle ollut sattunut kolaria koskaan. Paikallislehti lähetti reporterinsa tekemään

asiasta juttua. ”Mikä on ajotaitonne salaisuus?” kysyi toimittaja.

”Olen joutunut ajamaan erityisen varovasti, etten vain joutuisi kolariin”, selitti mies ja jatkoi: ”Poliisit olisivat voineet huomata, ettei minulla ole ajokorttia.”

Jouluristikon oikea ratkaisu

”Muusin hunttaus” eli hirvenmetsästys 12.10.-2.11.1999

Heimo Kännistä ja Matti Heinosta rupesi hirvittämään syksyllä vuonna 1999. Lähdimme meiltä klo 7.30. Haimme pienen peräkärryn Känniseltä, joimme kahvit ja lähdimme tien päälle heiltä klo 9.15.

Klo 13.30 olimme tiellä nro 190 New Yorkin osavaltiossa. Klo 16 olimme Kanadan puolella. Ajoimme isojen järvien välitse USA:n puolelle Michiganin osavaltioon ja sieltä Sault Saint Marien kaupungin läpi ja klo 2.45 taas Kanadaan.

Söimme aamiaista Marathon kylässä klo 6 aamulla. Nipicon kylässä olimme klo 10.30. Kävimme D.N.R.:ssa eli Luonnon varojen toimistossa, josta ostimme karttoja. Kävimme myös ruokatavaraostoksilla. Yhteinen tuttumme rouva Hilka Hautala tarjosi meille lounaan.

Minun metsurituttavani Aarne Mäkinen poikkesi myös meitä tervehtimässä. Hän tarjoutui vuokraamaan vuorilla olevaa kämppäänsä meille 200 Kanadan dollarin hintaan per viikko. Ajoimme sitten tuttavamme Esko Kankaan kesämökille Eagle-järven rantaan. Sinne oli matkaa 50 mailia tietä nro 17 ja tietä nro 527 pohjoiseen.

Eskon tienhaarasta on vielä 25 mailia tielle nro 811 ja siitä 20 mailia Hollinshead-tien haaraan ja 10 mailia Hollinshead Outfitterille, mikä on eräretkien järjestäjä. Hirven kaatoluvat maksoivat US \$ 295 kappale. Minä sain uros- ja Heimo naarasluvan. Lisäksi meidän piti maksaa Outfitterille US \$ 1 000. Majoitimme kamiinalla lämmitettävään kämppään.

Klo 4.30 aamulla olimme valmiit metsästämään. Metsästelimme iltaan asti, päivällä kävimme tervehtimässä Eskoa ja hänen eräveikkoaan Reino Torikkaa. Reino oli äskettäin jäänyt leskeksi. Heimolla ja minulla oli naaras- ja uroskaatoluvat. Esko ja Reino olivat saaneet vain vasikkaluvat. Päätimme näin ollen harjoittaa yhteismetsästystä, eli hirvi kuin hirvi nurin.

Vaihtelevia säitä

Ensimmäinen viikko oli melko lämmin, vettä satoi ja välillä räntää. Pari yötä nukuimme Eskon kämpällä. Yhtenä iltana Esko tarjosi meille erittäin maukkaan siikaillallisen. Minulla oli kurkku kipeä ja nuha sen ensimmäisen viikon ajan. Kerran iso naarashirvi sääntäsi edessämme tien yli. Yritin sitä - turhaan kylläkin - jäljittää. Ajelimme usein edestakaisin näillä kuoppaisilla teillä, ja ne olivat tosi huonot.

Hollinshead-tienhaarasta länteen 11 mailia on paikka, jossa olin seitsemän

vuotta aiemmin ampunut ison uroshirven. Kulutimme paljon aikaa sielläkin, vaan turhaan.

Sitten satoi pari tuumaa lunta. Se innosti kovasti, tutkimme innokkaasti metsiä, toivoen löytävämme vereksiä jälkiä, vaan eipä löytynyt. Eikä niitä olleet Esko ja Reinokaan nähneet yhtään.

Kerran lähellä Eskon kämppää meidät pysäyttivät ”punatakit”, ratsupoliisi Kingin näköiset riistanvalvojat. Jeepillä he ajoivat. He tarkastivat meidän kuluneuvon ja ampumaseet, vaan ei meillä ollut mitään luvatonta kyydissä, eivätkä pyssyt olleet ladatut. Mukavia miehiä he olivat, antoivat paljon uutta tietoutta metsästyslaeista, tunsivat Eskonkin.

Lauantaina lokakuun 23. päivänä oli aamulla herätessämme kova myrsky, pyrytti lunta, vettä ja räntää. Varroimme ilmojen tyyntymistä sen aamun emmekä lähteneet mihinkään kämpältä. Iltapäivällä metsästelimme siinä lähettyvillä.

Hollinshead-järven alajuoksulla on leveä joki, jossa on isoja lampia, joita pienet koskentapaiset erottat. Tiesin yhden hirviporukan ampuneen siellä monta hirveä.

Hengen lähtö lähellä

Siinä rannalla oli Outfitterin kanootti, otin sen ja aloin soudella lampia ylöspäin, tarkkaillen rantoja kivääri sylissä, josta siellä vaikka hirviä näkyisi. Matkanteko oli helppoa ja rauhallista, maisemat kauniita, ja näkyvyys oli hyvä.

Minulla ei ollut paljonkaan aikaisempaa kokemusta kanootin käytöstä. Nyt sain sitä. Yhtäkkiä tuli raju tuulenpuuska, silmän räpäyksessä oli kanootti nurin, ja totesin tilanteen muuttuneen. Kivääri oli järven pohjassa, mutta sitä en joutanut paljon edes ajatte-

lemaan. Elämästä, kuolemasta kamppailtiin.

Tavoitin kanootin, ennen kuin tuuli vei sen tavoittamattomiin. Uida en voinut, minulla oli päällä aluspaita, lämmin paita, villapaita ja metsästystakki, jaloissa Nokian kumisaappaat, joissa paksu villasukka, säämiskä ja paksu villahuopa.

En uskaltnut kääntää kanoottia oikeinpäin peläten sen uppoavan, enkä usko, että olisin pystynyt siihen kipumaan, vaikka olisin yrittänyt. Eipä siinä muuta sitten, kuin roikuin kumollaan olevasta kanootista yrittäen pitää suuta veden pinnan yläpuolella. Oli raskasta hengittää.

Puolisen tuntia sitä kesti, sitten kevyt tuuli puski meidät rantaan. Taisin siinä vähän naurahtaa, kun tunsin järven pohjakivet jalkojeni alla, ja tajusin, että vielä on mahdollisuus elää.

Siinä vedessä ollessa tuli aika ajoin hyökyinä mieleen perhe ja kaikki tekemättä jääneet työt ja lasten tulevaisuuden näkemättä

jääminen. Mutta uskokaa tai elkkää, niin ennen kaikkea ”minua hävetti”, vaikka kuolema raapi persettä. Olin nimittäin pitänyt itseäni jotenkin normaalijärjellä varustettuna miehenä. Nyt minulle selvisi, että olin tyhmä, melkein idiootti. Lähteä nyt tuntemattomalla kanootilla soutelemaan, tuntemattomille vesille yksin, paikkaan, jossa ei ole ketään muita ihmisiä lähimainkaan, talvipakkasella, kun järvi on jääriteellä.. Silloin täytyy olla melko lailla vähäjärkinen tai sitten ”ultra optimisti”.

Siinä rannalla mistä kanootin otin, oli valittavana kaksi pelastusliiviä. Muistan ajatelleeni vesille lähtiessäni, että eivät ne kuitenkaan sovi ja jätin hölmö ne siihen.

Siinä uiskennellessa kertasin monet kerrat ”Vangin laulun” viime säettä, lisäten kuitenkin aina perään että, ”mutta ei vielä”. Olin pahasti kohmeessa, kun kapusin rannalle, vedin kanootin maihin, kaasin siitä ja saappaista veden pois, tein vähän kyykkyhyppyä, että saisin veren kiertämään, ja arvioin selviytymismahdollisuuksiani.

Yritin etsiä airoja, vaan en päässyt mihinkään siinä ryteikössä. Etsin sitten yhden paksun oksanpätkän ja nousin kanoottiin ja löysin yhden airon, jonka tuuli oli työntänyt eräeseen toiseen poukamaan ja lähdin soutelemaan lampien poikki sinne, mistä olin tullutkin. Tullessa oli ollut yksi paha koskipaikka, jota todella pelkäsin, vaan se meni ”nappiin”. Taisin taas vähän naurahdtaa. Sitten ei ollut kuin pari sataa metriä rantaan, josta lähdin tälle onnettomalle retkelle.

Pääsin rantaan, ja sitten alkoi hurja ponnistelu. Nousin rannalle, pahasti jäykkänä, käänsin jopa kanootinkin nurin siihen paikkaan, josta sen olin ottanut ja suuntasin katseeni polulle ja mäelle, jota minun olisi pitänyt lähteä kapuamaan. Mutta liikunta ei ollut helppoa, luulin jäätyväni siihen rannalle.

Rupesin karjumaan täydellä rinnalla, huusin, minä kurkusta lähti oikein vihaaisesti. Uskon sen auttaneen, koska huomasin liikuvani eteenpäin. Usein levähtäen pääsin mäen laelle. Sitten alkoi alamäki, joka oli helpompi. Jatkoin matkaa edelleen karjuen sen kuin jaksoin.

Lämmittelyä

Jonkun matkaa edettyäni tuli Heimo vastaan, hän oli kuullut karjuntani ja tuli apuun. Onnekseni hän ei ollut samoillut mihinkään kovin kauaksi. Heimo kysyi: ”Missä sinun kiväärisi on?” Sanoin: ”Meressä.” Heimo auttoi minut autoon istumaan ja ajoi kämpälle.

Onneksi kamiinassa oli vielä tuli. Heimon avulla riisuuduin ja menin seisomaan kamiinan taakse nurkkaan. Heimo tarjosi minulle kuumia juomia, ja vähitellen lakkasin tärisemästä. Panin kuivia vaatteita päälle ja nukuin hetkisen. Elämä jätkui.

Olen sitä mieltä, että kanootin vaaroista pitäisi puhua enemmän, ja etenkin sellaisten kanoottien, jossa minä olin. Käyttö pitäisi rajoittaa kesäksi. Ne ovat hirveän vaarallisia.

Sielläkin missä ennen asuimme, on siinä lähellä ”Brian’s pond” -niminen pieni lampi. Muutama vuosi sitten siihen hukkui kolme 17-vuotista tyttöä. He olivat ottaneet kanootin ja lähteneet soutelemaan, eivät raukat osanneet uida, kanootti meni nurin ja ”good by.”

Loppuajan metsästelin Eskolta lainaamani kiväärin kera. Sitten Hollinshead Outfitteri sulki kämpän ja lähti pois, ja me myös.

Menimme Mäkisen metsästysmaille, jotka olivat minulle jo entuudestaan tutut. Siellä oli kyllä paljon hirsvensorkan jälkiä ja sondtaa, emme vain niiden tekijöitä nähneet. Nukuin neljä yötä pienessä teltassani metsässä. Vasta viimeisenä iltana sain Mäkiseltä kuulua, että hänen poikansa Tapio oli ampunut siinä aivan lähellä käyttäspaikkaani

hirveä kahdeksan kertaa ja hän vielä kerran. Sellainen pauke oli kai karkottanut hirvet siitä lähimailta. Turha siinä oli ollut niin ollen kyttäillä.

Päätimme Heimon kanssa lopettaa hirvenmetsästyksen siltä vuodelta. Keräsimme kampeemme ja ajoimme Mäkiselle. Saimme siellä peseytyä.. Hyvästelimme ja kiittelimme Mäkiset heidän vieraanvaraisuudestaan ja aloitimme sen jälkeen kotimatkan.

Poikkesimme vielä Hilka-rouvan luona, ostimme häneltä savustettuja siikoja ja lohia. Hilkalla on hyvä kalasavustamo, ja hän myy savukalaa työksensä. Hänellä on siinä tontilla myös mielenkiintoinen ”ametistilouhos”.

Kotimatka oli rankka. Lake Superiorin paikkeilla oli kova puuskittainen tuuli. Michiganissa alkoi sataa ja tuuli kovasti. Vettä tuli ajoittain oikein rankasti. Hilkan pihalta Kännisen pihaan on 1 342 mailia. Tällä kertaa meiltä meni siihen 28 tuntia.

Känniseltä meille tullessa oli myös kova myrsky, ja vesisade jatkui koko illan. Tämä oli muistaakseni Heimon ja minun viides Kanadaan tekemämme hirvenkaatoreissu. Nipighon kohdalla seisoi tien nro 17 vieressä iso naarashirvi.

Jälkiajatuksia

Vielä pitää antaa suurkiitos Heimolle, kun hän piti minusta hyvää huolta sen uintiretkeni jälkeen. Hän sanoi minun olleen ihan musta naamaltani, kun hän minut sieltä tullessani tapasi.

Kiitos myös kaikille niille bekonisiivuille, käristemakkaroille, rasvaisille kinkuille ja eteenkin Poterhouse steakeille, jotka ovat minua lihottaneet ja antaneet sen tarpeellisen suojakerroksen, niin että en jäänyt sinne järveen.

Toivon myös, että edes yksi tämän tarinan lukija oppisi tästä jotain eikä panisi henkeään tarpeettomasti vaaraan kanootin kanssa.

Masa

Eskon puumerkki

Mieluisa lahja

UUTUUS

Kurkijoki-
isännänviiri80 € + postitus
Pituus 4 m, yläosan
leveys 45 cm.

Antiikin Roomasta suomalaisiin ruokapöytiin Parsakaali Vuoden Vihannes 2006

Vuoden Vihannes 2006, parsakaali (Brassica oleracea var. italica), on kotoisin Italiasta, Calabrian maakunnasta, jossa sitä viljeltiin luultavimmin jo antiikin Rooman aikaan. Suomeen parsakaali kotiutui 1900-luvulla. Varsinaisen läpimurtonsa tšekäläisiin ruokapöytiin se on tehnyt vasta parinkymmenen viime vuoden aikana, jolloin siitä voidaan sanoa tulleen yksi trendikaaleistamme yhdessä muiden erikoiskaalien, muun muassa ruusukaalin kanssa.

Tällä hetkellä parsakaalia syödään reilut puoli kiloa henkeä kohti vuodessa. Sen käyttö on lisääntynyt erityisesti nuorissa kotitalouksissa ja Suur-Helsingin

alueella.

Vuoden Vihanneksen valitsevat vuosittain puutarha-alan keskusjärjestö Puutarhaliitto ja Kotimaiset Kasvikset ry apunaan muut alan järjestöt ja asiantuntijat. Tavoitteena on vihannesten käytön ja tuntemuksen monipuolistaminen.

Parsakaali ei maistu isä Bushille

Parsakaali on hyvänmakuista ja varsin terveellistä. Se sisältää erityisen paljon A- ja C-vitamiineja, foolihappoja, flavonoideja, kaliumia ja ravintokuituja. Sadasta grammasta eli yhdestä pienestä parsakaalin kinnosta saa jo päivittäisen C-vitamiiniannoksen. Energiaa 100 grammassa parsakaalia on silti vain vähän yli 100 kJ.

Kaikille parsakaali ei lukuisista hyvistä ominaisuuksistaan huolimatta kuitenkaan maistu. Maailman ehkä tunnetuin parsakaalin-

vihaaja on presidentti George Bush, ”isä Bush”, joka presidenttikautensa aikana toi useissa epävirallisissa yhteyksissä esille inhonsa tätä kasvista kohtaan. Vastaikuna Yhdysvaltain maatalouden puolesta lobbaavat tahot toimittivat Valkoiseen taloon tonneittain parsakaalia.

Koko kasvi kelpaa syötäväksi

Parsakaalista voidaan syödä koko kasvi. Se sopii keittoihin, kastikkeisiin, piirakoihin sekä wokki- ja

uuniruokiin. Parhaimmillaan parsakaali on, kun sen tummanvihreät tai lilat kukinnot ovat vielä pieniä eikä terälehtien keltainen väri näy. Tällöin parsakaalin kukkavarso on puutumatonta ja pehmeä.

Kotimaista parsakaalia saadaan juhannuksesta marraskuun loppuun asti. Talvella sitä tuodaan Välimeren maista.

Kotimaisen parsakaalisadon kypsyessä ensi kesänä Kotimaiset Kasvikset ja Puutarhaliitto kampanjoivat ahkerasti parsakaalin

tiimoilta julkaisemalla muun muassa herkullisia ruokaohjeita, joilla parsakaali saataisiin varmasti sulamaan myös presidentti Bushin suussa.

Vuoden vihannekset

2006 parsakaali
2005 paprika
2004 palsternakka
2003 kesäkurpitsa
2002 tomaatti
2001 kukkakaali
2000 porkkana

ONKS TIETOO VASTAUKSET

- 200 vuotta
- Ison Britannian Southamptonista
- 2 v 2 kk
- vapaaehtoinen naisten maanpuolustusjärjestö
- Sodankylässä
- Fanni Luukkosta, joka toimi Lotta Svärd –järjestön puheenjohtajana
- joulun odottamista ja joulun valmistautumista
- 650
- etana
- Syvärin

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
Ma - To 9 - 17
tai sopimuksen
mukaan

LOIMAAN KIVI
KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 02-7605 1221

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja, varat. Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Nieminen
varatuomari Anne Röppänen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO

Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ

Ysitie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

TILAA Kurkijokelainen

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaala

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
- kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE

Juhani Lankinen Ky

Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Tarjoukset voimassa: pe - la 30.-31.12.2005.

Uuden Vuoden Jublaan!

Forssan Peruna-, punajuuri- tai italiansalaatti

400 g (3,73 kg)

Popsi Iso Viitonon

900 g (2,21 kg)

149 ask

199 pkt

Saarioisten kerma-
tai valko-
sipuli-
perunat
700 g
2⁹⁹

Estrella Chips
250-300 g (7,96-6,63 kg)
1⁹⁹ ps

Suomalainen naudan
paisti-
jauhe-
liha
5⁹⁹ kg

JärviSuomen Naudan
pihvillee naturel n. 1 kg
14⁹⁵ kg

Hovi Tuorejuustot
200 g (9,95 kg)
1⁹⁹ rasia

Fazer Paahtoleivät
285-335 g (3,47-2,96 kg)
0⁹⁹ ps

Espanjan Noël appelsiini 1²⁹ kg

Alko 762 2062
nonstop parturi 040-765 7028
Lop- Kultapiste 762 4432
763 2150
762 1413
76368520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18,

Ruokakauppa
Sinun makuusi

SPAR

Kurkijokelainen
Koulukuja 7, LOIMAA
puh. (02) 762 2551
ja 050-521 3336